

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 k. — kr.
Félévre . . . . . 5 „ „
Negyedévre . . . . . 2 „ „
Egy órára . . . . . 1 „ „
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:
Négy hasábos betű sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a több sorú hirdetések alkú szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj minden külön beiktatásért 20 kr.

B u c s u.

Debreczen, 1896. decz. 31.

Izga'las esztendő, te is végetértél!
Még egyet-kettőt fordul az idő szárnyas kereké s ez az esztendő is odaáll az elmúlt ezernyi-ezerek szürke sorába, s rá borul a feledés sűrű fellege.

Volt, — nincsen!

De még sem!

Ezt az esztendőt nem egy könnyen felejtí el a magyar, mert ehhez fogható nevezetes évet csak keveset ismer hazánk története.

Kevés olyan esztendőt éltünk meg itt ezen a földön, a melynek folyamán jogos büszkeségre, a méltó öröme oly sok okunk, oly sok alkalmunk lett volna mint ebben a most szemünk láttára haldokló 1896-dik évben.

De viszont abban is ritkítja párját ez a megaggott év, hogy mennyi és mily orcapirító szégyen ért bennünket éppen ebben az ünneplő esztendőben.

Ezer éves állami lételünket egymást felváltó nagy ünnepeken dicső alkotások bemutatásával adtuk tudtára a művelt nemzeteknek, a kik — rólunk csak kalandos regéket vagy czélzatos hazugságokat olvasván előbb — valóságos csodálattal hódoltak fejlett kulturánk előtt.

Volt okunk, nem egyszer volt alapos okunk büszke öröme, nemes önbizalomra, látva azt, hogy az ezeréves élet nem csak még nem aszalta nemzetünket, hanem valóságos új élet léktet ereinkben s furge kezünk s eleven elménk ezer csodás művet hoz létre naponként.

De minél igazabb, minél jogosabb minél méltóbb volt a mi örömünk és büszkeségünk hazánk ezeréves fennállásának ünnepi esztendejében, annál metszőbb, annál fájdalmasabb volt a tördődés, a mely érzékeny szívünket éppen olyankor érte, a mikor legkevesebbé vártuk, a mikor megbocsátani legnehezebben tudjuk.

Említsük-e azt a negligálást, amelyet a velünk barátságos viszonyban levő államok hivatalos kormányai részéről nem egyizben tűrni voltak kénytelenek.

Említsük-e, hogy azt a nagyságos alkotást, a melyet magyar ész, magyar kéz, magyar pénz teremtett, a Vaskaput úgy adták át Europa összes államainak, szemeláltára a közhasználatnak, hogy a királyi felavató szó egyárva igével sem emlékezik meg a bőkezű alkotásról?!

Minek említenők, hisz csak feltépők vels a még hegedni alig kezdő sebeket.

Hát azt elpanaszoljuk-e, hogy nemzetünk erkölcsi prestige-zse éppen ebben az esztendőben süllyedt le olyan szégyenletesen zavaros mocsárba, a melyből nem tudni, ki bír-e vergődni valaha.

Még szánkban van az ize a két hóval ezelőtt lezajlott országos képviselő választásoknak s szívünk elfacsarodik, ha magunkban elszámláljuk azt a sok törvénytípást, jogértést, azt a szemérmetlen lélekvásárlást, a melynek köszöni az uralkodó politikai párt a maga colossalis — de szerintünk éppen nem compact — többségét.

E miatt sem nyitjuk zugolódó panaszra a szánkat.

A jó Isten tud mindeneket és megfizet azoknak, a kik az embernek egyetlen mennyei eredetű kincse, a szabadság ellen intéznek rabló merényletet.

Ó rá bizzuk mi is most is a bosszúállást és a büntetést s hívő lélekkel fektetjük koporsójába a haldokló esztendőt, s remélő szívvel tekintünk az új ezredév elé, a mely ezredéves szenvedéseinkért bizonyára meghozza a megérdemelt kárpótlást, a szabad, a független, a boldog, a szerencsés nemzeti életet.

És most, kezemben a sirásó lapátjával, a melylyel az utolsó hantot dobtam az örökkévaló Idő nagy temető kertjében legujabban domborodó sírhalmomra, bucsut veszek e lap szerettől olvasó közönségétől is.

Utójára szólok e helyről szeretett olvasóimhoz mint e lap felelős szerkesztője.

Fontos okok, saját életpályám ténrám várakozó fokozatosabb tevékenység teszik elodázhatlan kötelességemmé, hogy a hírlapírással együtt járó megvallom, sokszor gyönyörűséges, de mind a mellett mindig idegtépő izgalmakból kivonjam magamat s visszatérjek a zajtalanabb munkálkodás csendes berkeibe.

Most már nyugodt lélekkel tehetem mert azok a veszedelmek, a melyek másfél évvel ezelőtt ennek a lapnak életét fenyegették, nagyrésztben elmúltak végy hamarosan elmulhatnak.

Veszedelmekről szóltam, mert nem hiúság vagy feltűnni vágyás adta kezembe a szerkesztői tollat, hanem az a komoly hitem birt rá erre az áldozatra, hogy pártunk fenséges ügyének, s különösen a szabadelvűségnek

szüksége volt az én — tudom — fogyatékos, de megbizható erőmre.

Pártunk nagy elvei a bennünk rejlő erő segítségével fényes győzelemre jutottak s ma már nem lehet attól félni, hogy a debreczeni függetlenségi pártban az Ugron-Polónyi fractio bünös üzemei talajra találjanak.

Másfélévi küzdelem után visszadom pártomnak a zászlót, a melynek magasan való lengetésével megtisztelt, szeplőtlenül, tisztán adom vissza.

Emeljék magasabbra az enyémmel ifjabb, izmosabb karok, s kövesse győzelem, a merre halad.

Én is erőm mértéke szerint, soha meg nem lankadó hittel s szilárd reménnyel haladok nyomában a közvételek névtelen seregében.

Isten velünk!

Dr. Nagy Zsigmond.

a „Debreczen“ felelős szerkesztője.

Kossuth Ferencz jelenleg Olaszországban időzik, a honnan csak jan. 8-án jön vissza, hogy jelen lehessen a képviselőházi tárgyalásokon. Ez ökből a vezetése alatt álló független és 48-as part távirati uton fogja kifejezni elnökének a szerencsekívánatait. Új év napján különben a párttagok klubhelyiségükben gyülekezve testületileg elmennek Helfy Ignác a párt tb. elnökéhez és Komjáthy Béla a párt alelnökéhez üdvözölni őket.

Kiegyezési tárgyalások. Tegnap délelőtt 10 órakor kezdődött meg a miniszterelnökség palotájában a két kormány tanácskozása a kiegyezési kérdések ügyében. A kiegyezésre vonatkozó törvények végleges szövegezése képezi a tanácskozások tárgyát. A tanácskozáson osztrák részről Glanz báró kereskedelmi és Guttenberg lovag vasúti miniszterek magyar részről pedig Bánffy Dezső báró miniszterelnökön kívül Daniél Ernő báró, Lukács László és Darányi Ignác miniszterek vettek részt.

A bankszabadalom ügye ujév után újra tárgyalás anyaga lesz a két kormány között. Azokat a megbeszéléseket, melyeket karácsony előtt itt Budapesten megkezdtek — értesülésünk szerint január 4-ikén Bécsben folytatni fogják. E tárgyalásokon a magyar kormány tagjai nem utaznak Bécsbe, hanem csak a pénzügyminiszterium tisztviselői fogják a kormányt képviselni.

Határkö.

1896—1897.

Irtta: **Vántsa György.**

A haldokló szive utolsókat dobban Az élet utolsó szikrája végső tusáját vivja az enyészettel . . .

A nagy haldokló piheg nyöszörög és érthetetlen szavakat suttog. A mulandóság öröktörvénye készül felette diadalmi tort ülni, mert az enyészete minden a mi földi s a mit gyarló emberi kéz alkotta.

Meg vannak számlálva perczei. Tíz . . . öt . . . három . . . csak egy perc s a homokóra utolsó fővény szeme is legördül . . . a múlt lett, az em ékezet fátyola borul reá.

A nagy haldokló 1896.

Minden elmuló év utolsó napja a népek millióinak életében egy—egy határ-követ képez mely mellett vagy a nemzetek, mint egyesek különböző érzelmekkel állanak meg.

1896 határkövet, melyre a magyar nemzet ezeréves emléke is arany betűkkel van főlvésve a népek milliói veszik körül és »százvezrek« ajkáról kél az ihlet teljes fohász: »I s t e n á l d m e g a m a g y a r t !

A leáldozó ezeréves múlt dics fényéből phónixént kél fel az új ezredéves jövő első hajnaia melynek szerte öülő sugariban a magyar nemzeti Génusz ragyog e jelszóval; E i ő r e a k u l t u r a f e g y v e r é v e l !

Az őserő, mely egy ezredéven át megtartá a magyart a rajongó szeretet, mely »a n n y i b a l s z e r e n c s e k ö z t o l y s o k v i s z á j u t á n « ezeréves multtal jutalmazá meg a maroknyi nemzetet, zálogai a jövőnek melyert százvezrek ajkáról zeng az ének: »H o z z r a v i g e s z t e n d ő t M e g b ű n h ő d t e m á r e a é p a m u l t a t s j ö v e n d ő t !

Mily hosszúnak tetszik egy év midőn annak napjait egyenként számlálva töltjük e s meg is mily sokan vannak akik az utolsó perczekben azt mondják beh kár hogy elmúlt mily rövid volt ez az év.

Mily sokan vannak a kik könnyeltszemekkel állanak 1896 határkövénel s felsőhajtanak Hála az égnek hogy vége van s ezzel is fogyott a »földi kin«, —

Az ellentétes érzelmek egész világa tárul elénk a midőn e határkövénel állva visszatekintünk a multa és azou eseményekre melyek már az emlékezeté.

Itt egy romhalmaz fekszik mely felett könnytelt szemekkel állunk meg, Reményeink tervezgetéseink és rövid ideig tartandó boldogságunk romjainak hatalma az Mennyi öröm

mennyi boldogság van azok alá a romok alá temelve A szülő reményteljes gyermekét a gyermekek egyedüli támaszukat szerető szüleit — hitves boldogsága kuffejét — hitves társát, — a rokon a barát a szerető jó rokont az önfeláldozó barátot, — az ifju eltűnt ábránd képét — a meglett férfi küzdelmeinek várt, de a sors által megtagadott jutalmát siratja.

A visszatekintőket a kétségbeesésőt a romok közül kiemelkedő fejfa menti meg melyre a remény e szót írja fel: H i g y j !

Ott egy alapozott épület tovább egy félig kész alkotás emitt egy teljes pompájában ragyogó csarnok áll melyeknek alkotói midőn a határkövetől visszatekintenek a lazás tevékenységgel tervelt alkotott műveikre szemekben a halakönyve ragyog az áldásért, a segédlelmért, melylyel a Mindenható gyöngéi erőiket alkotásaiban megdicsőíté.

Az apa és anya szive gyermekeiért, kiket megőriz a gondviselés, rebeg hála imát Az ifju boldogságát képező ábránd képein csüngve köszönetet mond a múltért melynek bűnköre új erőt ad a jövő küzdelmeire.

E boldogak jelszava: »B i z v a b i z z á l . «

Elmuló perczeid számlálgatom én is 1896. Határkövednél állva visszatekintek én is — leszámolok veled.

Első tekintetem te rád esik kedves szülő földem, te kedves szekelyföld. Hozzad fűznek gyermek éveim, ifjuságom boldog perczei. — Hozzad fűznek elhalt kedveseim — apám, anyám, nőm, gyermekeim s rokonaim emlékei A te napjaidban láttam utoljára a legjobb atyát, ki karjaim között lehelte ki drága életét. Fölkerestem multam romját, melyek kebeleden pihennek s melyek szivembe vésték emlékükef. Sokat vesztettem, de nem mindent; hitem megmaradt s ez vezér szellemem.

Legyen áldott minden halmód, völgyed s bércezed, legyen megáldva a néped, mely hangya szorgalommal küzd a létért, de igaz hazaszeretettel csüng a hazaboldogságán.

Uj otthonom te gazda; Alföld, hová sorsom át hozott légy megáldva minden javakkal. Isten veled 1896.

Légy üdvözölve 1897. s hozz ránk a küzdelmek között örömet és boldogságot.

Debreczen, december 31.

A madarak életéből.

— Irtta: **Grósz Lajos.** —

(Folytatás.)

A mint azonban a megélhetés feltételei könnyebbülnek, azonnal párosulnak. A mily gyöngéden szeretik egymást az együttélés ideje

egy kis krajczáros prefferanszra. Hát ehez mit szólna Gyurka? De legalább nyugodt lesz az életem, nem fog háborgatni senki.

— De én se háborgatok senkit! A színházban bizony nem taposolhatok egyedül, mikor mindenki hallgat — mert szerencsémre abban a faluban nem lesz színház Multani nem fogok szerencsémre nem is lenne kivel; holmi vidéki nagyságokkal nem állok össze. A Radics Béla sem fogja a fülembe huzni é »Befutta az utat a hó-t

— A Béla! Hej milyen szép idők voltak azok a télen, mikor másfél óraig táncoltuk a szép csardást. Ezentul másképen lesz. De ha Pesten maradnék? Ha beállanék a ministeriumba és előléptetnének a számtisztviseléstől díjtalan segéd fogalmazónak! Szép kis körülmény lenne. Egy pár év mulva kineveznének valóságos segéd fogalmazónak, addig éppen éhen halhatnék.

— Erről a fantazmagóriáról le kell mondanom. Képzelem milyen szemeket meresztenek majd a compania tagjai, ha meghallják, hogy elszegődöm aljegyzőnek. Lesz tor és muri! Az ntolsó jó időre. Sebaj meg kell ennek is lenni. De előbb leutazom a megyébe. — Promóció után rögtön.

Az ajtón kopogtak.

alatt, oly kérielhetlen ellenszenvvel viseltetnek egymás iránt szétválás után. Miért? Mert ekkor nehezen jutnak falathoz. — Ezt félik egymástól.

Nevezetes, hogy a mely ragyogó szinpompával ékeskednek, szép hanggal nem bírnak és itt méz a s á r g a r i g ó sem tesz kivételt, melynek színe szép ugyan, de nem ragyogó. Ugyanezen jelenséggel találkozunk a növényeknél is. »Színes virágzat és színes levélzet — mondja Emery — egy és ugyanazon növényben nem fordul elő. A kettő együtt teljességgel fölösleges.

Darwin azt mondja, hogy egy pillanatil sem szenved kétséget, hogy a madarak tollazatának ragyogó szín a párszerzésért folytatott harcban fejlődött ki az idők folyamában . . . Házi szárnyasainknál azt tapasztaltam, hogy az udvarlásban a kakas urfi a legszerencsésebb, a melyeknek tulnyomó testi ereje mellett a legpompásabb színű tollazata van. Mig a többi . . . no hát azokban is meg körül egy egy tyuk asszonyosság, mert hisz az izlések náluk is különbözök. Azt is észleltem, hogy a tyukok szivesen látják maguk között a szép tollu kappanokat, s egy pillanatil sem kételkedem abban, hogy ezen ragyogó tollu madarak látása betolyasolja az új nemzedék tollazata színének módosítását, a mint az alábbiakban erről meg is győződhetünk.

Darwin fenti állításának és annak megértése, hogy párszerzés idején a madarak tollának a színe megváltozik, okvetlenül szükségesé teszi a színek keletkezésének a magyarázatát adni.

Méltóztassanak megengedni, hogy ezt tegyem.

1. Az élénk színek keletkezéséhez mindenké elött ép szem szükséges, mely a tárgyról visszaverődő sugarakat felfogva a tárgyakat úgy lássa, a mint vannak. Sugarak csak akkor verődnek vissza a tárgyakról, ha azok meg vannak világítva. A fény ugyanis a szemében át az agyvelőre hatván, ingerli azt. Ez az inger átterjed a gerincz agyra, innen pedig a bőrre, mely az inger behatására festő réteget izgatván, ez utóbbi kisebb nagyobb mennyiségű festőanyagot választ ki, melyet az inger fokához mérten tömörül csoportozik, oszlik el. Az elosztás foka adja meg a színnek sötétebb, vagy világosabb voltát. A hol tádnüllik több festőanyag gyűl össze egy helyre, ott sötét, a hol pedig kevesebb, ott világos lesz a felüle.

2. Egy másik lehetőség azt mondja, hogy bizonyos színek keletkezéséhez az egy ütt-e r z é s (szimpatia) okvetlen szükséges. Az állat t. i. sok mindenféle tarkaságot lát maga körül, melyek közül csak bizonyos színek

— Szabad.

— Nagyságos ur, egy levelet hozott a postás.

— Adja ide.

Egy halotti jelentés volt.

»Boros Jánosné született Bauer Gizella megtört szívvvel jelenti szeretett férjének Boros János vaskereskedő urnak életének 32 ik, boldog házasságának 4-ik évében történt gyszos kimúltát» . . .

Gergely összegyűrté a partét és bedugta a kabátja zsebébe.

— Itt van-e a kocsi?

— Még nincs.

Ebben a perczben állt meg a fiakkor a ház előtt. Gergely lefutott, belevágta magát az ülésbe.

— Az egyetemre.

Az egész uton meg az egyetem tanács-termében is kifojezés nélkül bámult Gergely a világba. Önkénytelenül köszönt ismerőseinek, de nem szólt senkihez. Nem is tudott volna beszélni. Nem volt a fejében egy árva gondolat sem. Szerencséjére nem neki kellett elolvasni a »simmlirőj az esküt meg a fogadalmat, mert nem lett volna rá képes. A miut a többiektől látta, ő is odament sorra dékánokhoz, kezét fogot veők. Csak akkor tért

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

A nagy számító.

A »Debreczen« számára irta:

Császár Elemér.

(Folytatás.)

A Hir-ről le kell szoknom, majd szivok 17-set, hiszen van annál rosszabb is. De milyen szép lesz a hoszu teli estéket Mariskával együtt tölni.

Elbeszélgetünk, idővel majd vendéget is fogadhatunk; eleinte persze nem, de majd a nyomoruságot ketten fogjuk viselni.

— Ha majd Tasnády Gyurkát vagy Bikszády Kálmánt vagy a többieket valami jószél felénk veti, hogy fognak csodálkozni, ha meglátják, milyen filiszter apa vált belőlem, a ki szépen otthon ül és tartja a feleségének a gombolyagot a pam uthoz, a melyből a kicsike harisnyát köt számomra.

— Persze hogy társaságha nem igen járhatunk, de hová is mennénk abban a pletykafeszékben. Legföljebb a kaszinóba nézek el

hatnak rá élénkebben, míg a többi alig. Ezek az ugynevezett szimpatikus színek együttérze idegére (nervus sympathicus) hatván, ez átterjeszti az ingert az agyról a gerinczagyra, ez pedig a bőrre, mely erre a fentebb előadott módon működik. Hogy ez csakugyan így van, bizonyítja először az, hogy ha az együttérző ideget átmetszik, vagyis ha a szem és az agy közt összeköttetést megsemmisítik, a szép eltűnik. Másodszor megvakult állatok, melyek csak szemök fényét veszítették el, de együttérző idegük sértetlen, nem veszítik el szép színüket daczára annak, hogy nem látnak. Harmadszor vak állatok, tehát olyanok, melyeknek szemök visszafelődött, s ezzel együtt a nervus sympathicus is, miúgy csak egyszerű színűek, mint például a Spalar typhius (vakegér, földi-kutya) Talpa Európa (vakond), Pleuronectae (félsegeuszók) stb.

3. A képzelődés élénksége szintén nagy befolyással van a színek keletkezésére. Mivel pedig ez a párszerzés idején a legtevékenyebb természetes, hogy az ezen időszakban látott tarkaságok élénkebb benyomással vannak az állatra, mint a máskor látottak, s ez az élénk benyomás az, mely a látottakat rögzítvén, a színompát állandósítja. A szerelmeskedés idejének elmúltával a ragyogó szín is homályosodni kezd s végre egészen egyszerű lesz.

4. A legragyogóbb színompát a forró-övi madaraknál, lepkekéknél élvezhetjük, mivel azok hosszantartó fény hatásának kitéve a legváltozatosabb színeket látják maguk közül. Ehhez járul még az, hogy az uralkodó hőmérséklet és dus elelem élénk izgatottságban tartják a képzeletüket.

5. Egészen más kérdés a színek változatosága, ragyogó szépségének keletkezési oka. Ehez még csak festőanyag jelenléte sem, szükséges s tényleg niucs is a tollban. Áteső fényben az ilyen ragyogó szép toll egyszerű, piszkos barna, míg ráeső fényben csodálatosan szép. Egy rendkívül ragyogó színű tollat mikroszkóp alatt vizsgálva, nem találunk egyebet, mint egy kis sárgásbarna anyagot, festéknek nyoma sincs.

A természet azonban eme sárga-barna anyagból a madárruhának csak zöld, kék és ibolya színét, továbbá a színjátékukról annyira ismert fémesszínű tollakat állítja elő, a többi a megfelelő festőanyagból készíti.

Hogyan lehetséges festőanyag nélkül oly csodálatosan szép színt létrehozni?

Ez egyszerűen a toll szerkezetéből magyarázható ki.

Egy ilyen tollat vizsgálva, felületén számos, majd párházasosan, majd rendetlenül futó vonaskákat, továbbá a toll szövétében

magához, mikor a szertartás után az ismerősei gratuláltak neki és Bicszady Kálmán a fülebe sugta:

— Gratulálok te tojásból kelt doktor. Estére a Pannoniába megünnepelünk.

— Ott leszek, — felelt most már öntudatosan.

Beszállt a fiakkerbe.

— Hová megyünk nagyságos ur?

— Szelnárhoz.

A Koronaherczeg utczában bement az üzletbe.

— Kérem, kisasszony, csináltasson egy szép koszorút nekem.

— Szalaggal parancsolja.

— Igen, irják rá: Felejthetetlen barátomnak — Gergely.

— A megboldogult nevét ne tegyük rá?

— De igen. Ejnye, hogy is hívják csak?

Borsos, Borsos, ejnye hogy nem jut az eszembe! Megvan! Felejthetetlen barátomnak, Janosnak. Küldjék el kérem özv. Borsos Janos-nak. Aranykéz utca 12.

— Jó napot!

Kint odaszólt a fiakkeresnek:

— Aranykéz utca 12.

(Vége.)

számot, egymással kereszteződő finom rostos hálózatot, sőt olykor sajátzerű fénytörő festécskéket találunk. Az ezen felületre eső fehér fény felbomlik színeire s visszaverődvén, bámuljuk csoda szépségét. Ezen a tüneményen alapzik a nemes opál, a keleti gyöngy, a csiszolt gyémánt, a szivárvány pompás színe. — Egy esőcsepp egészen szintelen, de ha a napsugár fehér fénye ráesik, megőri azt s mi a szivárvány hét színét látjuk. A nemes gyöngy nem egyéb, mint szénsavas mész és konchiolin a két anyag vegyülete azonban oly tiszta és finom lemezekben rakódik le a Meleagrina margaritifera nevű gyöngykalvó belsejében hogy a ráeső napfényt a legkellemesebb bagyadt fényre változtatja vissza. A gyémánt, mely tiszta szénből áll, annál ragyogóbb színjátékot mutat, minél több lapra köszörülük. (Briliáns.) A nemes opál tiszta kovasavból áll. Élénk színjátéka fénytörő képességén alapszik. Csakis ezen berendezéssel lehetséges az, hogy a színek a gondolat sebességével változhatnak a kolibri fele madaraknál, lepkekéknél stb.

5. A színompá keletkezése ezeken kívül, még a szem szerkezetétől is függ. A madárszem szerkezete lényegesen eltér az emlősök szemének a konstrukciójától. Az ideghártyában t. i. a festékréteg mellett fekszik a pálczikák és a csapok rétege. E réteg hengeres, szorosan egymás mellett helyet foglaló testecskékből áll, melyek közül némelyek kihaladva, kuposan végződnek s csapoknak nevezetnek, mások meg hengeresek s pálczika nevet viselnek. Az emlősök szemében a pálczikák vannak túlnyomd számban jelen, míg a madarakéban a csapok-kák, melyek a pálczikáktól az alakon kívül még abban is különböznek, hogy a fény iránt sokkal érzékenyebbek. A madarak szemé tehát a fény felfogására sokkal érzékenyebb készülékkel van ellátva, mint az emlősök szeméi és így a színompá is jobban kifejlődhetett náluk.

6. Az azonban nem áll, hogy az állati színompá főleg a világosságnak köszöni létét. Afrika sivatagjain, hol az állatok leginkább ki vannak téve a világosságnak, mindenütt kopott színű ruházatot latunk (a mi a mellett bizonyít, hogy a környezet színezete hatással van az állatok együttérző idegére s visszaverődik ezek ruházatáról.) A forró égőben pedig a legszebb színű állatok rendezen az őserdők örökös homályában tartózkodnak. A színek módosítására a megélhetés feltételei, a klíma s a megváltozott életmód bírnak befolyással, keletkezésére pedig a táplálkozás, mint azt ezen olvasmány elején említettem.

A mondottakból nem lesz nehéz megérteni azt, hogy a tyukok társaságában időző kappanak ragyogó szép színe csakugyan befolyással van az új generáció tollazata színének a módosítására. De kitetszik az is, hogy a szín keletkezése nem a véletlen dolga és hogy fajfentartási szempontból igen nagy fontosságu. Nem csekélyebb a becse védelmi tekintetből sem. Erről csak annyit, hogy azon állatok, melyek leginkább ki vannak téve az üldözések, üldözőik elől ez által igyekeznek menekülni, hogy a környezet színeit veszik fel, vagy pedig más olyan állatét, melynek kiállhatatlan büze tavol tartja üldözőit. — Így a Leptalis-féle lepke Brazília és erdeiben az ugyanott élő Helicone lepkeit, sok légy a szuródarazsokét stb.

A párszerzési harcban azonban nem csak a szín fejlődött ki oly ragyogóvá, hanem a tollazat némely része is, különösen a fark tollak s e tekintetben a forróövi madarak csodálatosan szép auku tollakkal ékeskednek. Ilyenek p. u. a lantmadár (Menura), melynek farka a lanthoz hasonlít, a paradicsom madár (Paradisa apoda), nálunk meg a himpáva (Pavo), a fáczanok (Phasianus) stb.

A szín, a hang, a tollak alakja genealogiai okokból fejlődtek ki oly feltűnővé. Veletlenség-ből vagy jelentőség nélküli cifraaságból egy sem.

*
Olvasmányom czíme nagyon sokat ölel fel, mind elsorolni egy olvasmányban lehetetlen. Azért csak a legfontosabbak elmondására szoríkoztam. Egyébről talán máskor.
(Vége.)

Városi bizottságok.

Debreczen, decz 31.

Mint tegnapi tndóztatásunkban említettük, a városi közgyűlés megválasztotta a szakbizottságok tagjait.

Az ujonnan alakított bizottságok tagjainak névsora a következő:

Építészeti bizottság
a megválasztottak: Berger Henrik, Dobieczy Sándor, Kardos László, Kiss Albert, dr. Kola János, Komlóssy Dezső, Lengyel Imre, Márk Endre, Szikszay Lajos, Sz. Szabó József, Varga Ferencz, Zádor Lajos
kinevezettek: Latinovics Mihály, Fricz Ernő, dr. Király Ferencz, dr. Balkányi Miklós, Kugler Mihály.

Jogés pénzügyi bizottság
a megválasztottak: Dr. Bakonyi Samu, Bechert Manó, Cégely Ferencz, dr. Király Ferencz, Komlóssy Dezső, Kovács József, Kola János, Koszorus Lajos, Kemény Mór, Kernhoffer József, Koncz Elek, Lengyel Imre, Márk Endre, Márton Imre, Miskolczi Jenő, Mayer Emil, Nagy Ferencz, Nemes Kálmán, Paksy Imre, Szabó Kálmán, Szilágyi Károly, Torday Gábor és Zádor Lajos.

Gazdasági bizottság
a megválasztottak: Bányai István, Békéssy László, Balogh Péter, Csaky János, Erdei Pál, Fried Emil, Horváth István, Harányi János, Komlóssy Mihály, Keszey József, Kovács Ferencz, Klein Móricz, Kertész Mihály, Kövesdy János, Knoll Rudolf, Kertész János, Koszorus Lajos, Kuczik Gábor, Kéki Sándor, Liptai Miklós, Ménes András, Móricz Ferencz, Nagy Bálint, Nemesi Sándor, Nagy Jakab, Óri Mihály, Pásztor János, Pálfi Ferencz, Pálfi Gábor, Polgári Sándor, Rickl Géza, Riesz Henrik, Steinfeld Mihály, Szabó Miklós, Szalai István, Szentéi János, Szabó Sámuel, Zöld Mihály, Jambor István, Jambor Ferencz, Jobbágy János, Jóna János, Vértessy István, Váczy János, Vecsey Zoltán és Vasári István.

Színházi bizottság
tagjai: Berger Jenő, dr. Fráter Imre, Komlóssy Dezső, Kola János, Márk Endre, Nemes Kálmán, Szentkirályi Tivadar, Sesztina Lajos, dr. Sz. Szabó József, Széll Farkas és Zádor Lajos.

Szegényügyi bizottság
tagjai: Márk Endre, dr. Kemény Mór, K. Tóth Kálmán és Váczy János.

Nyugdíjellenőrző bizottság
tagjai: a tisztviselők részéről Beke Imre, Bészler Károly, Körner Adolf, a közgyűlés részéről Horváth István, Horváth Gergely, Kovács József, Pethő István és Erber Vilmos.

Az egészségügyi bizottság
tagjai: Boczkó Sámuel, Burger Péter, Fráter Imre, Gyórfly Aladár, Kiss Albert, Körner Adolf, Kalmár Barna, Legányi Gyula, Muraközy László, Popper Alajos, Rotschnek V. Emil, Sz. Szabó József, Szikszay Gyula, Ujfalussy József, Vecsey Viktor és dr. Wolaffka Nándor.

Állandó statisztikai bizottság
tagjai: Ármós Bálint, Dicsőffy József, Freund Jenő, Fejér Ferencz, Géresi Kálmán, Kocsár Gábor, Kenézy Gyula, Király Ferencz, Kovács Lajos, Sesztina Lajos, Tarkányi Péter és Márk Endre, továbbá dr. Bacsoni Lajos, Balkányi Miklós és Szűcs Mihály.

Népkövelési bizottság
elnöke: Rontsik Lajos, tagjai: Dicsőfi József, Erber Vilmos, Dávid Mihály, Géresi Kálmán, Harmath Gergely, Hajdu Ignác, Jóna Dániel, Kiss Albert, Kovács Lajos, Kovács Sándor, Nagy Zsigmond, Pongó Lajos, Popper Alajos, Pálfi Gábor, Tarkányi Péter, K. Tóth Kálmán, Joó István, Vagó Andor, Czineczár Dániel, Káposztás Imre, Pávai János, Kuthi Zsigmond és Polszter Rezső.

A községi iskolaszék
tagjai: Simonffy Imre, Medgyasszay Miklós, Fried Leo, Sesztina Lajos, Szabó Jozsef, Roncsik Lajos, Steinfeld Mihály, Nemes Kálmán, Jóna Dániel, Fried Emil, Dávid Mihály, Joó István, Váczy János, Kulcsár Endre és Miskolczi Jenő,

továbbá Czinczár Dániel, dr. Krausz Vilmos, Némethy Lajos, Materny Lajos és dr. Wolafka Nándor.

Iparostanoncz iskolai felügyelőbizottság tagjai: Bészler Károly, Rösszler Richard, K. Tóth Kálmán, Serly Ede, Steieber János, Szántó Győző, Varga Ferencz, Löfkovits Arthur, Jóna Dániel, Kuczik Gábor, Harsányi István, Debreczeni Lajos, Harmath Gergely, Horváth János, Bauer Ignác és Vetéssy Béla, továbbá Dóczy Gedeon.

Kórházi bizottság tagjai: Fráter Imre, Györffy Aladár, Kiss Albert, Muraközy László, Popper Alajos, Rotschnek V. Emil, Sz. Szabó József, Szikszay Gyula, Vecsey Viktor, dr. Wolafka Nándor, Burger Péter és Kalmár Barna.

Alótényész bizottságba: Koszorus Lajos, Jóna János és Fried Emil a közgyűlés részéről küldettek ki: A bizottságot a gazdasági egylet alakítja meg.

A kereskedelmi akadémia felügyelő bizottságába: Rontsik Lajos és Ábraham László küldettek ki.

A felsőleányiskola igazgató tanácsába: Hajdu Gyula és Bészler Károly választották be.

A magánlevéltári bizottságba: dr. Király Ferenczet választották.

Tegnap tudósításunk végébe némi hibacsászott be, ezért ezennel újból közöljük a nyugdíjazásokat és kinevezéseket.

Vértessy Istvánnak évi 1480 ft Nánássy Miklósnak évi nyugdíj szavaztatott.

Végül a főispán Magos Györgyöt és Balanyi Mikóót tb. főügyészé, Vég Gy. tb. főkapitányá. Illésy Gyulát tb. aljegyzővé Koszorus Kálmánt tb. ellenőrré nevezték ki.

Szilveszter estéjén.

Im, hát virasztunk újra a halottnál;
Mindönket érdekel, egy kor maga.
Hálás köny is perg a halottas agyra
S atokra nyil némelyünk ajaka.
S igen! . . . kiérdemelte mind a kettőt,
Kit gyászolunk, a szerte nagy halott,
Mert ő reá vetünk, hogy itt örömjaj,
Reá neheztelünk, hogy bú van ott.

Szilveszter, oh Szilveszter, itt az óra,
Kondul halálharangod, menni kell . . .
Nem mégyez magad: mit senki vissza nem hoz,
Magaddal egy darab időt viszel:
Csak egy parányt; parányt a végtelenből,
Mely a boldognak röpke pillanat,
Am a kinek kezét vállára rakta,
Az össze görnyedhet a nehéz súly alatt.

Reám sokat, sokat rakott e súlyból.
Nehéz volt minden percze mondhatom;
Könnyű is száradt sokszor arczaimra
S elég sóhajtás halt ei ajkamon,
Mit kénye, durvasága felszakasztott
Edzett szívem legeslegmélyiben . . .
S én mégse gyűlölöm . . . nem! . . . meg-
[tanultam]

Ur lenni e kicsinyes érzeten.

Szeretni vágytam, ifju, tiszta hévvel,
— Hiszen az ifjuság csak, mi enyém —
Kerestem, a ki engemet szeretne
És szinte vágyva, hogy szere sem én,
Oh, mert olyan sivar az ifju élet,
Ha nem deriti fényes szerelem,
Mert hát mit ér, ábrándja hogyha nincsen,
Ha illtos virágot nem terem?!

Igen, mit ér, mit ér az én szívemnek,
Hogy ugy dobog, hogy én ifju vagyok,
Hogy mindenütt szeretet vágya látni
S ő maga árva, s olyan elhagyott!

Vagy hát bűn az, senkink ha nincs a földön
S a büntetés, hogy senki nem szeret?!

Nincs földi vágy — mondják — valósulatlan;
Ugy hát a szív hiába eped? . . .

Oh nem lehet, hogy a remény hiába
Marad a vágyó szívbe egyedül,
Hogy szétszólna minden szines ábránd
Egy délbábként, betöltetlenül,
Hogy volna szív, amelynek minden álma
Hiu sóvárgás, kába epedés:
Ezért nem hallok, ősz Sylveszter, átkom,
Midőn letűnsz s a végtelenbe mész! . . .

Színház.

A színházi műsor. A jövő heti műsor a következőleg állítatott össze: pénteken január 1-én délután: A királyné dragonyosa Wenzel Leopold nagy sikerű operettje; este: Bánk bán Katona József örök becsü tragédiája. Szombaton bérletszünetben, az igazságügyi miniszter tiszteletére diszeloáásul: A virágcsata Verő György kedvelt operettje. Vasárnap bérletszünetben, itt először: Grant kapitány gyermekei Verne Gyula látványos regényes színműve új diszletekkel különféle tánczok és csoportozatokkal; délután A cigánybáró. Strauss János általános ismert operettje. Hétfőn másodsor Grant Kapitány gyermekei Kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken: Grant Kapitány gyermekei. Szombaton január 9-én: A boissyi boszorkány Zaytz itt rég nem adott bájos zenéjű operettje, új szereposztással.

A Grant kapitány gyermekei. Vasárnap kerül nálunk először színre ez a Verne Gyula hírneves regénye után átdolgozott látványos színmű. — Napok óta szorgalmasan folynak a próbák e darabról s ma d. e. diszlepróba is volt belőle, ja mikor alkalmunk volt meggyőződni Komjáthy remek diszleteiről és a darab ügyes berendezéséről. Ugy látszik, hogy a darab heteken keresztül fenn fogja magát tartani, mert oly rendkívül érdekes és vonzó, hogy kétség sem fer ahöz, miszerint a közönség tetszését ki fogja nyerni. Epen azért tekintettel a nagy érdeklődésre Komjáthy az első vasárnapi előadást bérletszünetben tartja meg, melyre páholyok és támlás székek már a mai naptól fogva előjegyezhetni a színház pénztárnál.

A szintársulat gyászja. Gabona Gyula, szintársulatunk törekvő fiatal balletmestere ma délelőtt hosszas szenvedés után meghalt. Gabona Gyula rövid itt működése alatt is több szép táncz betanításával keltette fel maga iránt a figyelmét s halála tagtársai közt mélyrésztvétet keltett.

Táviratok.

Magyarország czimere.

Budapest, decz, 31 (A »Debr.« ered. táv.) A hivatalos lap mai száma br. Bánffy Dezső miniszterelnök aláírásával körrendeletet, közöl, mely leírja Magyarország külön és a Magyar korona országainak egyesített czimerét egyaránt, valamint közli a két czimer pontos rajzát. A rendelet bevezetésében hangsúlyozva van, hogy azért volt rá szükség, mert különösen az egyesített czimert sokszor hibásan használták és magyarították.

A pápa és Magyarország

Budapest, decz. 31. (A »Debr.« ered. táv.) Vaszar y Kolozs hercegprímás kará-

csonykor a rendes szokáshoz hiven üdvözölte a pápát, ki erre ma érkezett válaszában meleg hangon felelt, kifejezve szeretetét a magyarok iránt.

Az Orleánsi hercegi pár itthon.

Budapest, 1896. dec. 31. A Debr. ered. táv. Bécsből jelentik: Lajos Fülöp orleánsi herceg és neje Mária Dorottya ma regge József kir. herceg és neje látogatására Fiuméba utaztak.

Ujdonságok.

B. U. É. K.

1897.

Pár óra még s lezárul ez az örök emlékeztető nevezetes esztendő. Uj ezredév kezdődik és megmarad a most haldokló örök határkőnek közte és a régi közt, a maga lezajlott nagy ünnepeivel. A magyar nemzet ifju erővel, munkakedvvel s a jövőbe vetett nagy bizodalommal megy neki az új évezrednek s az elmuló haldoklásának utolsó perczeiben nem fogja el lelkünket mélabú az elmulás felett . . . Mi is ezzel a nagy bizodalommal bucsuzunk ettől a történelmi esztendővel s hazafiúi lelkesedéstől eltelve kívánunk az új évezred első reggelére t. olvasóközönségünknek, pártunk intéző bizottságának és összes tagjainak, az országos függetlenségi és 48-as párt vezetőségének, városunk, tarsadalmuk vezető tagjainak, jó barátainknak és jóakaróinknak, valamint magyar hazánk minden hű fiának boldog új évet s szeretett magyar hazánknak az eddiginél nagyobb, dicsőbb — új évezredet!

A »DEBRECZEN« szerkesztősége.

— Lapunk legközelebbi száma a holnapi ünnepnap miatt, szombaton, 1897. január hó 2-án fog megjelenni.

* Lapunk felelős szerkesztője, dr. Nagy Zsigmond ur, mint mai vezércikkünk végén kijelenti, a mai nappal megválna a szerkesztői állástól. Helyét a jövő számtól kezdve a debreczeni függetlenségi és 48-as párt intéző bizottságának határozatából Kohányi Gyula, lapunk eddigi főmunkatársa foglalja el. Midőn ezt kijelentjük, a szerkesztőség belső tagjai nem mulaszthatják el, hogy ebben az utolsó lapban, mely dr. Nagy Zsigmond ur neve alatt megjelenik, neki másfél éven át kifejtett lelkiismeretes és buzgó munkásságáért, a szerkesztőség tagjai iránt tanusított kollegiális és baráti jóindulatáért, a melylyel irántunk mindenha viseltetett, itt, abban a lapban, melyet ő emelt arra a magas színvonalra, mely most nekünk válik méltó büszkeségünké, szívünk mélyén érzett halánkat és köszönetünket kifejezzük.

* Uj év a templomokban. — Uj év első napjának reggelén az ev. ref. templomokban a következő lelkészek végzik az istentiszteletet: a nagytemplomban Mitrovics Gyula, a kistemplomban Kiss Albert, az ispotály templomban Szilágyi Imre s. lelkész s a Kossuth utcza templomban K

Tóth Kálmán. Az ágost. hitv. ev. templomban az istentiszteletet Uj év napján d. e. 10 órakor Geiszling Pál segédlelkész végzi.

* **Ujévi tisztelgések.** Holnap ujév alkalmából nagyszámu tisztelgések lesznek városunkban. A városi és megyei tisztikarok a főispánnál, az üzletvezetőség tisztikara Dobieck Sándornál, a pénzügyigazgatóság tisztviselői Szunyogh Sándor pénzügyigazgatójánál és Orós László pénzügyigazgató helyettesnél, a táblabírói kar. a kir. törvényszék, járásbírók és a kir. ügyészség tagjai Puky Gyula kir. táblai elnökénél és Igártó Sándor kir. törvényszéki elnökénél fognak tisztelni és szencsekívánataikat kifejezni. Mint értesülünk d. e. 10 órakor a főispánnál a városi tisztikar Simonffy Imre kir. tan. polgármester, a vármegyei tisztikar pedig Rásó Gyula kir. tan. alispán vezetése alatt fognak tisztelni s ő k fognak ez alkalommal üdvözlő beszédet tartani. Azután a városi tisztikar Komlóssy Arthur főjegyző vezetése alatt Simonffy Imre kir. tan. polgármestert fogja üdvözölni. Boczkó Sámuel rendőrfőkapitánynál a rendőrség Végh Gyula tiszteletbeli rendőrfőkapitány vezetése alatt fog tisztelni, ki azután a főispánhoz és a polgármesterhez is elvezeti a rendőrség tisztikarát.

* **Hitelesítő közgyűlés.** A ma d. e. 10 órakor a városháza nagytermében gr. Degeföld József főispán elnöke alatt tartott hitelesítő közgyűlésen a tegnapi közgyűlés határozatairól felvett könyvet hitelesítették. A hitelesítő közgyűlésen — mint rendesen — alig néhányan jelentek meg.

* **O év utolsó napja.** Egy hosszú, egy eseményekben gazdag év vesz tőlünk ma búcsút. Nincs oly elfasult szív, melyet e napon az erzelmei arja nem töltene be. A boldog ember elgondolja, mennyi szép reménye teljesült a lefolyt év alatt, hogy a mi az év kezdetén még álom volt, az most boldogságban ringató valóság. A boldogtalan szive megfájdul, agyát keserű eszmék kinnak, mind a mellett bár szive forró erzetét megdermeszti az élet fagyja, bár lelke a sok csalódás miatt elfasult, bár nem érez többé sem gyönyört, sem fájdalomt: e napon a szív fagyja engedni, a lélek elfogultsága oszlani kezd. — Bizik egy jobb jövőben, helyzetének javulásában. Helyesen teszi. Így felfegyverkezve bátran nézhet a jövő felé s biztosabban várhatja a — boldogabb jövőt!

* **Esküdtétel.** A tegnap délelőtt tartott közgyűlésen gróf Degeföld József főispán által tiszteletbeli állásokra kinevezettek a ma délelőtt 10 órakor tartott hitelesítő közgyűlés után tették le a hivatalos esküt a főispán kezébe. A kinevezettek névszerint Végh Gyula, dr. Balványi Miklós, dr. Magoss György, Illésy Gyula és Koszorus Kálmán mindannyian megjelentek az esküdtételre.

* **Békéssy Gyula volt tankerületi főigazgató** öngyilkossági ügyében váratlan fordulat állott be. Meg élénk emlékezetében van a közönségnek az egész eset különösen az hogy a midőn Békéssy Gyulának a múlt év február elsején a kir. törvényszék azon végzését melyvel ellene a további bünvádi eljárást megszüntették de a mely végzés indok-

olásában Békéssy Gyula több rendbeji diffamáló tény miatt gyanúsítva maradt, Békéssy lelkierőjét elveszítve sziven lötte magát. Az öngyilkos özvegye s annak fölött fia még a temetés napján felkérték és megbízták dr. Kardos Samuelt ügyvédet, hogy nevükben a diffamáló tényeket magában foglaló indoklás ellen felebbezéssel éljen. Dr. Kardos Samu úgy az özvegy mint a fiuk, sőt a maga mint védő nevében külön külön felebbezést adott be a kir. tábla azonban mind a három felebbezést mint jogszünetelt hivatalból visszautasította. Ekkor a család és azok képviselője újabb felebbezéssel éltek a kuriához és a kir. Curia a napokban hozott végzésével egészen megváltotta a kir. táblát, megállapította ugy az özvegy valamint a fiuk, valamint a felebbezési jogát s ennek alapján utasította a kir. táblát, hogy most már érdemben bírálja felül a kir. törvényszék beszüntető határozatát, illetve annak a diffamáló tényekre vonatkozó indokolását. Addig míg tehát a felsőbíróóság az indokolás felett érdemben sem határoz, addig a Gáspár Imre és társai szilenc megindított sajtóper szünetel.

* **A Gönczy-egyesület választmányának ülése.** A hajdumegyei tank. tanítók »Gönczy Egyesülete« választmánya 1897. jan. 18-án Debreczenben, az ev. ref. tan. képezde igazgató irodájában, d. u. 4 órakor ülést tart, melynek tárgyai: 1.) A millenniumi nyuzdíj ügy. — 2.) Miniszteri leirat — 3.) Évkönyv ügye. — 4.) A szoboszlói járáskör elnökének lemondása. — 5.) Az »Otthon« ügye s jelentése. — 6. Évi zárszámadás. — 7.) Esetleges indítványok.

* **Eljegyzés.** Ranunkel Ede, a Ranunkel H. és fia nagykereskedő cég beltagja eljegyezte H. és fia Jakab szeretetreméltó leányát Emmi k. a-t Selmezbányáról.

* **Halálozás.** Csobán József, ref. egyházi tisztviselő súlyos csapás érte, szeretett kis leányuk Etelka 5 1/2 éves korában elhunyt. Temetése 1897 január hó 1-én d. u. 3 órakor lesz, görbe-utca 1202-ik számú háztól, a ref. egyház szertatrasa után, a hatvan-utcai temetőbe. Béke lengjen porai felett. A temetést Dankó M. üzlete rendezi.

* **Hirtelen halál.** Szerencsétlen véget ért Szabó András tyukodi napszámos. Holt részegen találták meg a földön hnteregre a rendőrök ott valahol a legsötétebb Dedó utcán. Felszedték a földről és cipelték befelé a városházára, ahol elakarták tenni a hűvösre, hogy kijozanodjék. De bizony nem ez lett a vége Szabó András részegségének. — A boldogtalan utközben, mikor a városháza elé értek, szívszélhűdés érte és mámorából többé fel sem ébredt. Dr. Balványi Ede fogházorvos vizsgálta meg a hullát és konstata, hogy a tyukodi napszámost részeg állapotában úgy megtalálta ütni a guta, hogy hízó már nem kapál, sem nem kaszál soha többet.

* **Öngyilkos kaszirnő.** A héten a negyedik öngyilkossági eset városunkban. Tegnap egy napszámos vetett véget életének, ma pedig fiatal 18 éves leány követett el öngyilkosságot. A »Páris« kávéház egyik kaszirnője Bergman Julcsa tegnap este 7 órakor szobájában kloroformmal megmérgezte magát. Az öngyilkosságot senki sem vette észre, csak később, midőn a »szép Julcsi« társnőe lement szobájába, hogy vacsorához hívja, Julcsit iszonyu kínok között találta s kérdésére csak annyit mondott: »Meghalok, megittam az orvosságot.« Társnője rögtön segítségért kiáltott s csakhamar az egész kávéház szemevesztése s vendégek talpon voltak és orvosért futottak. Jó másfél óra telt el, míg végre dr. Balványi Ede s dr. Al-

man Béla orvosokat elkérítették, kik azonnal az öngyilkos leányhoz siettek. Addig a fiatal leány a legnagyobb kínok között feküdt, minden segítség nélkül. — A szomszédban lakó egyik orvost otthon találták, de az megtagadta a segítséget, azzal indokolva, hogy nem lesz a ki megfizesse orvosi működését. Balkányi és Altmann azonnal ellenszert adtak be a fiatal leánynak s gyomormosást is végeztek rajta. Mindezek dacára nem hiszik, hogy életben maradjon. Az orvosok két teljes óraig időztek a betegnél, mikor is a rendőrség kiküldöttet a kórházba szállították. A fiatal leány a kórházba szállítása alatt is eszméletlen kívül volt.

* **Betöréses lopás.** Az elmúlt éjjel újra garázdálkodott az az ugy látszik szervezett betörőbanda, mely karácsony éjszakáin több boltot felvert városunkban. — Özv. Balogh Jánosné csillag utcza lakos az éjjel nagy zajra ébredt fel. — Az ablakou keresztül aztán észrevette, hogy a tolvajok a tyúkólat feltörték és onnan a baromfiakat hordják ki az utcára. — Az udvarban lakó Karácsony János kiment az udvarra, hogy elriassa a tolvajokat, de azoknak egyike ugy főbevágta, hogy eszméletlenül terült el a földön. — A tetteseket mint már szokás ugy üldözi a rendőrség.

* **Fogvizsga a tanulók között.** A múlt héten csütörtökön és pénteken nevezetes kezdeményező lépést tett kereskedelmi akadémiánk vezetősége. E kitűnő középiskolában eddig is nagy súlyt fektettek a növekedék testi fejlesztésére és az egészségtani követelmények megismerésére, az említett napokon pedig dr. Nagel Zsigmond helybeli ösmert nevű fogszpecialista és egészségügyi tanár, külföldi mintára hazánkban először tartott ez iskolában a fogakról és gondozásukról előadást és vizsgálta meg a tanítványok fogait, közben egy egy hasznos figyelmeztetéssel járulván e dolognak érdekessé és értékessé tételéhez. Hinni akarjuk, hogy — a mint ez tervezve is van — ugy a tanulságos előadások, mint a vizsgálatok rendszeresen ismételtetni fognak.

* **Elveszett.** A dohánygyártól a nap utczán és Kossuth utczán végig a Széchenyi utczai vonalon elveszett egy óralánc fogó kisebb tárggyakkal. A szives megtaláló kéretik azt illő jutalom mellett kiadóhivatalunkban adadni.

* **Dalestély.** A debreczeni dalegylet január hó 2-án szombaton este 8 ór kor az Arany Bika disztermében Hitesy Lajos karnagy és Rác Károly zeeuarának a közre működése mellett dalestelyt tart. Belépti díj személyenként 1 frt. Családjegy 3 személyre 2 forint.

* **A kiállítás deficiztje.** Az ezredéves kiállítás leszerelési munkálatait már rövid idő alatt befejezik ugy hogy az elszámolásokat is hamarosan megejtik. A deficizt mint jó forrásból haljuk egyfélmillió forint körül lesz amelyet az állam pénztár fog fedezni, Az állam tehát ama millió forintot kívül, melyet az osztálysorsjáték bajtott összesen másfél milliót költött a kiállításra.

* **Ujítások a tüzérségnél.** Valamennyi nagyhatalom hadügyminisztere évek óta a tüzérség reformálásairól ábrándoz, feltéve, hogy a hadügyminiszter urak egyáltalán ábrándoznak. — De annyi bizonyos hogy a franciaia kormány legfőbb haditanács határozata folytán már kimondta hogy átalakítja tüzérsége felszerelését s ágyuit nickelacélból önteti, mint a hogy most ami haditengerészetünknel is e fémből öntik az ágyuk csöveit és lövegeit. Nálunk még nem döntöttek a fölött hogy a tábori tüzérséget is ilyen ujfajta ágyakkal szerelik fel s egyelőre csak kísérleteznek de e kísérletek vége előre láthatólag az lesz hogy az immár 20 éve használatban levő ágyukat

előbb utóbb ugyanis újja kellene önteni. Most csak azt mérlegelik, vajon az új öntvények bronzból vagy aczélból legyenek-e? Egyes körökben azt vélik, hogy a bronz bármilyen jeles minőségű legyen is nem versenyezhet az aczélal pénzügyi szempontokból pedig az utóbbi anyag még előnyösebbnek mondható mert a bronz ára a villamos világítás nagy terjedése óta lényegesen emelkedett. A vasipar persze a legemésztőbb kiváncsisággal lesi az in ező körök döntését mert a csövekké együtt új lövegeket is kellene önteni s az ezé-z mivelet mint egy 30 milliót hajana a vasöntődék konyhájára. Ezt a summát 3-4 év alatt vasalnák be. Egy tüztiszt számítása szerint a 2160 löveg újjaalakítása 36 millióskát nyelne el. Nem is sok!

* **Utlevél nélkül.** Míg a nyugoti országokban minden utlevél nélkül bátran mehet az ember, addig keletfelé, különösen a román és szerb határokat átlépni veszedelmes dolog. Közélebb a belügyminiszter ismételt figyelmeltette erre a hatóságokat kimondván egyszerűs mind hogy egy a román valamint a szerb határ uti igazolvány nélkül való átlépése kihagassá minősítették s mint ilyen az 1887. XL. t. cz. §-a alapján — amennyiben súlyosabban büntetendő csalákmény-nem forog fenn — 15 napig terjedhető elzárással és 100 frtig terjedhető penzbüntetéssel büntetendő.

* **Gondosság az alkalmazottak megválasztása körül.** Elvi jelentősége van annak a határozatnak, a melyet a budapesti kereskedelmi törvényeszk minapában hozott. Egy kocsis részeg állapotban a koc-ival egy sirkó telepen megfordult és ott a sirkővekben kárt tett. A gazda ellen kártérítés iránt indított per alkalmából kimondta a bíróság, hogy a gazda felelős kocsisa által okozott kárért, ha az a kocsisnak a hajtásban való járatlansága, vagy — esetleg ittas állapotából folyó — vigyázatlansága miatt származott. Ez utóbbi alapon tehát nemcsak akkor felelős a gazda, ha nem járt el kellő gondossággal alkalmazottjának megválasztásában, hanem akkor is, ha az általában nem kifogásolható, de például egy alkalommal leiszta magát és így követ el kárt. Ellenben nem felelős a gazda, ha a kár szakavatott és ovatos eljárás mellett sem volt elhárítható, vagy merő véletlen folytán keletkezett.

* **A „Polgári Takarékos és Segélyszövetkezet” életbelépése.** A városunkban alakult új pénzintézet, tegnap délután 5 órakor igazgatósági ülést tartott dr. Fráter Imre és K a t z Jakab igazgatósági alelnökök elnöklése alatt. Ez ülésen örömmel konstátálták azt a körülményt, hogy csupán az igazgatósági tagoknál levő aláírási izeken mintegy 5000 törzsbetét jegyeztetett eddigelé. Oly eredmény ez, kivált ha másoknál elhelyezett aláírási izeken jegyzett törzsbetétek valószínű számát is hozzá vesszük, mely az új szövetkezet gyors felvirágzása iránt taplált jogremények mellett is meglepőnek mondható. A jegyzett törzsbetétek száma 1897. márczius 31-ig, ameddig t. i. a jegyzések az első három évi évtársulatba elfogadtatnak, mely bizonyára sokkal fog növekedni — s erre való tekintettel az igazgatóság kimondotta, hogy a „Polgári Takarékos és Segélyszövetkezet” működését rendes helyiségében (Nagy Várudteza Dr. Fráter ház) már 1897. január 3-án delelőtt kezdi meg. Ekkor veszi fel az első befizéseket. Az alapszabályokat és egyéb az üzlet kezelésre vonatkozó tudnivalókat már legközelebb a nagyközönség tudomására hozza az igazgatóság.

* **Iparhatósági megbízottak választása.** Az iparhatósági megbízottak választása ma ment végbe dr. B o l d i z s á r Kálmán t. r. kapitány, iparügysztályi főnök felügyelete mellett. A szavazás reggel 9 órakor vette kezdetet s délután 5 órakor ért véget. — Az iparosokra beérkezett 31 szavazat; a kereskedőkre 14. A debreczeni rendőrfőkapitány, mint elsőfoku iparhatóság mellé az 1897-ik évre beosztandó iparhatósági megbízottakként megválasztottak: Dozsek Hugó asztalos, Thiesen Arthur szobafestő, Dávidházy Kálmán könyvkötő, Cseresznyés Sándor kőmives, Lamprecht Frigyes pék, Prelóczki András

szabó, Ungváry Mihály kerékgyártó, Nagy József timár, Révész Lipót borbély, Nagy Gábor hentes, Veréb István lakatos, Fogel Gyula órás, Sztraka József, bádogos, Méhes Béla kovács, Matéka Sándor csizmadia, Kocsis Lajos csizmadia, Varga István cipész, Széplaki József szücs. Hajdumegye b.-ujvárosi járás főszolgabírája, mint elsőfoku iparhatósághoz az 1897-ik évre beosztandó iparhatósági megbízottakként megválasztottak: Debreczeni Gyula hentes, Horváth István ács, Varga István csizmadia, Gere Mihály csizmadia, Schvarcz Nathán pék, Kovács László kovács, Hinkó József asztalos, Tóth Mihály lakatos, Fábian János szabó, Weisz Jakab cipész, Molnár Imre kerékgyártó, Csontos István timár, Molnár Mihály kötélgyártó, Barta János szoba festő, Neubauer János sodronyos, Bihari József szücs, Kéhi Miklos borbély, Kovács József fazekas. — A kereskedők részéről Debreczen város területére megválasztották Rickl Géza és Besenczky Kálmán kereskedőket, Hajdumegye területére ifj. Pájer József üveg és porcellán; Félegyházy János fűszerkereskedőket.

* **Nemzeti szín a statisztikában.** Tudvalévő dolog hogy az állami anyakönyvvezetőknek e munkájok mellett tisztükből folyó kötelességük egyszerűs mind az országos statisztikai hivatalt is ellátni azokkal az adatokkal melyek az anyakönyvvezetés körül fölmerülnek. A házasság a születés, a halálozás eseteiből a statisztikusra fölöttébb becses adatoknak egész halmazát böngészi ki az anyakönyvvezető. Erre e célra eddig öt féle statisztikai lap volt melyeken összesen körülbelül 100 kérdésre vár a statisztikai hivatal választ a megfelelő üres rovatokon. E válaszoknak alaposoknak körülményeseknek a valóságot teljesen feltüntetőknek kell lenniök, s azért a felek kihallgatása meglehetősen munkát, odaadó gondosságot néhol raffinériát éles látást kíván. Az öt féle statisztikai lap némileg bonyolódottá tette eddig ezt az adatgyűjtést s alkalmat adott a tévedésekre is. Az országos statisztikai hivatal most egyszerűsítette az eljárást azzal hogy új evtől csak három statisztikai lapot kel kiállítani ezeknek összesítette az elhagyott két más lap kérdéseit is megbovitván ezeket még néhányval úgy hogy most már összesen 150 kérdésre kell válaszolni az anyakönyvvezetőknek így egyszerűsít a statisztikai hivatal. Az az érdekes a laikus közönségre ezekből az új statisztikai lapokból hogy a házasságiak a szerelem piros színét viselik a halálozásiak olyanok milyen a magyar gyász, ezek a fehérek a születésiek a haza jövő reményességét képviselik zöldék, s így ez a nemzeti új nézemény — az állami anyakönyvvezetés még ebben is hódol a nemzeti szymbólumnak.

CSARNOK

A rabszolgák.

Irta: Eckstein Ernő.

A „Debreczen” számára fordította:

Dr. Kósa Zsigmondné. 19.

(Folytatás.)

El! — ujjongott Afra.

— Köszönöm! — suttagó Menenius. — Élek s épen elég időm van elbucszni töletek még egyszer köszönöm. Mindenható Jupiter mit véteitem Geticusnak — hogy így! — Szegegy Plotina! szegegy kis leanyom! És Cajus, Cajus!

— Ne essél kétségbe Uram, — inté az orvos mesterkelt nyugalommal — Cajus rögtön itt lesz! Feküdj csendesen Uram! Egész nyugodtan! még egy ujjad se mozdítsd! Ha az Istenek megsegítenek!

— Ne altass! — sóhajtott Menenius, — érzem ez a halál! Egy órára sincs többé, Ninus. Ez a fiu! ez az istentelen mindnyájukat szerencsétlenné tesz! Csak sejteném miért?

— Uram, — nyöszörgi Afra — ha meg akarsz hallgatni; én, én, csak én vagyok oka!

— Te?

— Igen Uram, — örömmel halok meg! A leány röviden elmondá Geticus szerelmét, fenyegetéseit, és mily retentő határozottsággal vitte véghez szörnyü bünét! Lucius Menenius ismét lehunyta szemeit.

A szerencsétlen — mormogta fogait között — esze nem volt már helyén!

Hosszu szünet állt be. Afra, Menenius füléhez hajolt, reszkette suttagott.

— Uram gondolj Ninusra! Nem magamért esedezem Uram! Én voltam e tett szerencsétlen oka, örömet ontom vérem. Csak öt tudnám a rettetes sorstól megóvni. Kegyelem Uram, kegyelem! Plotinát megmenyé, és az Istenek engedelmevel téged is meggyógyit. Ó az a borzasztó törvény! Talán megkegyelmez a Caesar ha néhány szót irsz ide!

Reszkető kézzel kivonta Ninus tunicájának ránczaiból a tabellát, és könyörögve nyujtá Meneniusnak. Ninus elvonta a szerett nőt.

— Ne most — mondá halkan, — itt Menenius megmentése első dolgom, nem az enyém!

— Hasztalan volna, sóhajtott Menenius, nincs olyan már ki kegyelmet adna, hol a rabszolga emelte kezét ura ellen. Jaj nekem! kétségbeesve halok meg, megvagyok átkozva! haldoklom... én... én

Az atiumban fegyversörrenés hangzott. A katonák megérkeztek.

Afra felsikoltott, nyögve Ninus karjaiba veté magát, és borzadva szoritá fejét keblére.

— Szegegy gyermek! — suttagó Ninus, a leány gazdag szöke haját kedveskedve simogatta, mint remegsz! Még oly fiatal vagy! Miért bänkódsz? Lelked tiszta kedélyed mocsoktalan, a legszigorubb bíró is felmentene. Hallj meg bátran drága Afrám! E földön nem egyesülhetünk. Ne sirj! A tulvilágon szabadok leszünk, ott viszontlátjuk egymást!

Forrón megcsókolta reszkető ajkait.

Lucius Menenius e pillanatban, sebéve nem törődve, hevesen felegyenesedett. A z orvos ijedten támogatta, gyengéden visszahéttette.

— Nem! Menenius hangja sokkal erőteljesebb volt, mint addig. Megmentelek beneteket titeket és a többieket. Hallg... közelednek, hogy beneteket is elfogjanak. Ninus add ide kezéd, Afra te meg imádkozz, legyen elég erőm még beszéhessek... Istenek adjatok erőt!

A leány térdre rogyott. Zokogva összefüggéstelen hangokat rebegett, zilált arcán meglátszott rettetes félelme.

Fájdalmas ordítás tölté be a ház legkisebb zugát is. A rabszolgák és rabszolganők összelánczolva az atrium közepére hajtatnak, a katonák buzgón össz-vissza keresték a ház minden zugát, nehogy néhányan elrejtőzzenek és a törvény hatalmát kijátszák.

— Hívjátok ide a vezetőt! parancsolá Menenius.

Halvány arca életet nyert! Olyan volt ez, mint egy égő máglya utolsó fellobbanása mielőtt hamuvá olvadna.

Afra felugrott. A küszöbön a halálsápadt Cajusba ütközött, ki vonatott lépésekkel, üveges szemekkel közeledett atyjához, ágy lábánál mozdulatlanul maradt állva.

Az ifju megett a Centurio két katonával oldalán lépdelt a tiszt, tiszteletteljesen közeledett a haldoklóhoz.

Nemes Menenius, — mondá halkan fejét meghajtvá, — a császár és törvény nevében vagyok itt. Ha néhány kérdésemre feleletet adhatná?

— Igen mondá Menenius, — feleleteim minden további lépésedet feleslegessé tesznek! Becsületes Centurio hiába fáradtal.

— Ki hívott ide?

— Kliensed Nonus Quintilius.

— Köszönöm buzgóságát, de az ember tévedett. Nonus Quintilius azt hitte büntényesen alapu. Fiam Cajus lépj közelebb! Ide hallgass, gátold meg az igazságtalanságot. — Nonus Quintilius tévedése, emlékem gyalázn meg, elrabolná nyugalomam a sírban. A váro

örségének Centuriója! Mint látod nincs sok időm, a percz, mely elszólit miudinkább közeledik. Annál kevésbbé kételkedsz majd szavaim igazságában, figyelj jegyezd meg magadnak egy haldokló végső szavait. „A mindentudó Jupiterre esküszöm — hű szolgálja voltam egész életemben — az örült Geticus tördőfését nem nekem, de Ninusnak az orvosnak szánta.”

Csend követte a nyilatkozatot.

Afra összekulcsolt kezeit csendesen mozgó ajkaira szorítá. Ninus könnyes szempillái alól hálás odaadó tekintetet intett megmentőjére.

— Igen, — monda Menenius utolsó erejét lehelte szavaiba, — igen úgy van! — Ninus és Afra szeretik egymást. Geticus örült volt féltékenykedésében. Ninust megakartá gyilkolni. Hallod Centurio, Ninust az orvost! A törvény itt tehetetlen! Szedd le az ártatlanok bilincseit! Lucius Menenius emberei között nincsenek az árulók! fiam! Cajus oltalmába ajánlom anyádat gondoskodj nővéredről, minden szolgálkat egész háznépemet, légy atyjok, oltalmazd őket! — Neked Ninus és neked Afra ezennel szabadságot ajándékozom és albai kis birtokomat. Cajus — apád utolsó akarata ez híven teljesítsd fogadd becstüledre.

— „Fogadom!” — Cajus kétségbeesve zokogott.

— Ne sirj Cajus. Ki tudja mire jó mind ez. Ha korai halálom férfivá aczélok . . . akkor . . . talán mégis igaza van a szónak . . . „a legjobbat” . . . Légy jó fiu, szelid, igazságos ur öveiddel szemben, és jó honpolgár!

— Apám, apám! utolsó lehe'etemig a kötelességemnek élek!

Az ifju arca fájdalma daczára nemes tűzben lángolt. Lelke mélyében örökre megváltozott; e magasztos pillanat férfias erős határozatot értelt szive mélyében, atyja magasztos példáját minden tekintetben követni, ez atyjáét ki oly szépen tisztán állott előtte oly fényben, mely soha el nem homályosul.

— Menj Centurio! — oldd fel a foglyokat! — suttogá Menenius, — sies, hadd lélegzenek szabadabban mielőtt elköltöznék!

A Centurio, még egy kérdéssel közelített a haldoklóhoz! Lucius Menenius elutasítólag intett. Sokkal gyengébb volt semhogy további felvilágosításokat adhatott volna.

A fődolog kétségtelen, a részletek mellékesek voltak. A rendőrtiszt halgatva távozott. Tizenöt percz múlva Menenius egy fájdalmas sóhajjal lehelte ki lelkét; a rabszolgák szabad szívvél bilincsek nélkül egyesíték forró imáikat az elhunytért.

Cajus atyja utolsó akaratát pontosan teljesíté. atyja végső reményeiben nem csalódott. Eddigi életmódjával teljesen szakított, a következő évben nőül vette az ifjabb Paulinát a legjobb családapa, hivatalnok és honpolgár lett.

Még a senatusban is atyja eszméi mellett küzdött, ő volt egyike azok közül kik leginkább buzgólkodtak ama nevezetes törvények létrehozásában, mely a „chaldeák és matematikusok” tulkapásait eredménynyel korlátozta.

Ninus és Afra, még tovább is a Meneniusok háznépéhez tartoznak — boldog és boldogitnak másokat.

Ninus Cajus előtt ki ép ugy szere te elhalmozta tisztelete jeleivel, mint atyja — nem hallgathatta el a történetek valódi állását.

Cajus mélyen meg volt hatva amint megértette atyja mily nemes, mily igazi jószívűséggel találta meg e rettenetes perczekben, az egyedüli mentő utat, mely egy kicsinyes gondolkodásu embernek, soha eszébe se jutott volna.

Az igazság, melyre Menenius a halhatatlan Istenek biznyságul hívásával, megesküdött nem a kicsinyes, betűszerinti értelemben vett igazság volt, hanem igazság a magásabb örökké tartó fogalmak szerint. A kicsinyes számitás eltévedt volna rajta de az isteni gondviselés igazságával örökkön örökké megegyezett.

(Vége.)

Gyártmányaim

általánosan, mint jó és olcsó árak vannak elismerve

Nickel-remontoir . . . . . 3 frt 50 kr
ezüst . . . . . 400/1000 6 . . . . .
anker . . . . . csiga bregué, 15 darab,
frt 10.—, 16 drb 1 Cháton, üvegrend-
szerrel 12.—; Ébresztő horgony járasu,
világító, prima minőség frt 1.70; szabá-
lyozó 1 napi-ütövel frt 5.75; szabályozó
10 napi-ütövel frt 8.50. Képes áriegyzék
órakról, láncokról, szabályozókról, arany

és ezüstművekről a legfinomabb minőségig ingyen és bérmentve. Nem tetsző kicsérletetik vagy az összeg visszaadati.

EUG. KARECKER, órás

154. Bregenz am Bodensee

Két évi jótállás.

Köhögőknek

1000 bizonyítvány igazolja a

Kaiser mell-czukorka

kitünőségét, mely gyorsan segít köhögés, rekedtség, katharrus és elnyálkásodás ellen. Ausztria, Németország és a Schweiz legnagyobb specialitása. Csomagonként 10 és 20 kr.

Biztos hatást

gyakorolnak a bevált és nagybecsű

Kaiser fodormenta-caramellai

étvágytalanság, gyomorfájás és elrontott gyomor ellen. Valódi csomagokban 20 krért kapható **ROTHSCHNEK V. EMIL** gyógyszerárban Debreczenben.

Finom

Rumok, teák, és teasiütemények, halak, sajtok, datolya, malagaszólló, mogyoró, pergett és sejtes méz, — boszniai, bányai és bordói szilva. Kitünő asztali-, pecsenye-, csemege és gyógyborok. — Spanyol és francia csemege borok. Magyar és francia Pezsgők. — Magyar és francia Cognac és likörök. — Szerémi szilvórium, trencsényi borovicska. — Különféle szalon-czukorkák és csokoládé Dessertek, valamint Karácsonyi cikkek óriási választékban. Főzélékek, mint: szepességi és stokerai borsó és lencse, dió, lekvár, finom lengyel szárított gomba, stb. stb. kapható:

KONTSEK GÉZA

előbb GASZNER KÁROLY, fűszer, csemege és borkereskedésében

Korinth (Ozoglód-utca).

Uj árjegyzékét kívánatra bérmentve.

A földmívelődésügyi m. k. miniszterium felügyelete alatt álló országos központi mintapincze palack borainak forráktára.

Egy nagy üveg Rum és egy csomag finom chinai tea 1 frt.

Eszaki világhírű szilvórium főzede Barthaországban készített. Egy nagy üveg Rum és egy csomag finom chinai tea 1 frt.

Ujévi ajándékok
dus választékban
leszállított alkalmi áron

Stern József és Testvérénél

DEBRECZEN, főpiacz 1584.
A „BIKA” szálloda mellett.

Táncztanítási jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy **Nagy Sándor** gazdálkodó ur **Nagy-Uj-utca 1615-ik** számú házában

táncziskolámat

1897. év január hó 5-én, azaz **hétfőn** megnyitom.

Tanítási órák: **hétfőn, szerdán, pénteken és vasárnap.**

Beiratásokat elfogadok a táncziskola helyiségében, vagy lakásomon **Kisvárad utca 2111. szám.**

Tisztelettel

Schaf János

táncztanító.

Kiadó bérlet.

A Józsa községhez tartozó és a debreczen-h.-bőszörményi or. út mentén fekvő »**Csillagos korcsma**« épületeivel és a hozzá tartozó **első osztályú szántóföld és kaszálóval együtt**, vagy esetleg a korcsmaépületek és földek külön külön 1897. január 1-től kezdve 1 vagy több évre bére adatnak.

Értekezhetni **dr. Freund Jenő** ügyvéd ural **Debreczenben.**

Az 1897. január 1-től decz. 31-ig termelendő körülbelül **1000 — azaz egyezer métermázsa nyers fagygyu** eladó, a napi termelések a kassai vágóhidon átveendőek. Bővebbet a Kassai mészáros társulat irodájában, **Kassán Kossuth Lajos-utca 9 sz. alatt.**

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, miszerint megboldogult férjem **10 év óta fennálló**

fegyver és vadász sport czikkek üzletét az eddigi czég alatt

továbbra is folytatni fogom s midőn a nagyérdemű közönség eddig tapasztalt nagybecsű jóindulataért köszönetem nyilvánítom kérem azt jövőre is fentartani, melyet részemről kiderdemelni föltörökvésem leendő.

Az elsőrendű gyárakból összeállított fegyverraktáram és vadász felszerelvényeket tetemesen mérsékelt áron hozom a mai naptól kezdve forgalomba. Készletet tartok állandóan minden fajú fegyver részekből, továbbá mindenféle **patronokból** s azok megtöltését **mérsékelt áron** elvállalom.

Különös figyelmet érdemel **rendőrségi kard és fegyver** felszerelésem megtekintése, mely kivétel, **czélszerűség és olcsóság** tekintetében meglepő. — **Mezőrendőrségi revolverek és patron** készletet ismét a lehető **legmérsékeltébb áron** ajánlom a t. körzségi Előjáróság becses figyelmébe.

Kiváló sulyt fektettem **fegyverjavítások szakszerű gyors és pontos** eszközésére s gondoskodva állandó szakorokról, üzletemből kiadott mindennemű javítások és átalakításokért teljes jótállást vállalok.

A nagyérdemű közönség szives támogatását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

Szües Károly özvegye.

Van szerencsénk ajánlani

szavatolt tisztaságu

a legmagasabb díjakkal kitüntetett

Thomasfoszfátlisztet

szavatolt 15—20%, citrátban oldható foszforsav tartalommal és 85—100% porfinomsággal

Felülmulhatatlan, minden talajra alkalmas trágyaszert különösen sovány talajok javítására, kitűnő határu az összes gabnaneműek, kapás és olajnövények, lóhere és luczerna, szőlő, komló és kerti veteményekre, kiváltképen a rétekre.

Legjobb, leghatásosabb és legolcsóbb foszforsavtrágya, tekintettel hatásának tartósságára felülmulja az összes szuperfoszfátokat.

A citrátban oldható foszforsav tartalomért szavatosságot vállalunk, netaláni hiányt megtérítünk — Árjajánlatokkal, szakmunkákkal és egyéb felvilágosítással a legkészségesebben szolgál a csehországi

Thomasművek prágai foszfátliszt eladási irodájának vezérképviselősege a magyar korona országainak területén

Kalmár Vilmos Budapest, Erzsébet-körut 34. szám.

Végkiárulás.

A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy tulhalmazott raktáramat

minden elfogadható áron

kiárusítom.

Férfi és fiu kalap . . . 50 krtól.
» » » sapka . . . 30 »

Férfi és fiu ingek . . . 80 krtól.
Nyakkendők . . . 10 »

Önkötő . . . . . 40 krtól
Leány- és fiu-ruhák . . . 50 »
Női derék fűző (Mieder) . . . 80 »

Férfi-, női- és gyermek alsó tricót-ruha, gummi- és commod-czipő, harisnya, kötött és bőrkeztü.

Női háztartási, disz- és selyem-kötények, bálkeztü és legyező.

Kézi bőrönd és táska, pénz- és szivartárca, sétabot, férfi-czipő és még több, itt fel nem sorolt czikkek, **rendkívül jutányos áron** kaphatók.

Minél tömegesebb látogatást kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

FALLER GYULA, uri és női divatraktár
Piacz-utca 1901. szám alatt, a „Hungária“ kávéház mellett.

Táncztanítási jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy **Nagy Sándor** gazdálkodó ur **Nagy-Uj-utca 1615-ik** számu házánál

táncziskolámat

1897. év január hó 5-én, azaz **hétfőn** megnyitom.

Tanítási órák: **hétfőn, szerdán, pénteken és vasárnap.**

Beiratásokat elfogadok a táncziskola helyiségében, vagy lakásomon Kisvárad utca **2111.** szám.

Tisztelettel

Schaf János

táncztanító.

Kiadó bérlet.

A Józsa községhez tartozó és a debreczen-h.-bőszörményi országot mentén fekvő **»Csillagos kocsma«** épületeivel és a hozzá tartozó **első osztályu szántóföld és kaszálóval együtt**, vagy esetleg a kocsmaépületek és földek külön külön 1897. január 1-től kezdve 1 vagy több évre bérbe adatnak.

Értekezhetni **dr. Freund Jenő** ügyvéd urral **Debreczenben.**

Az 1897. január 1-től decz. 31-ig termelendő körülbelül **1000 — azaz egyezer métermázsa nyers fagygyu** eladó, a napi termelések a kassai vágóhidon átveendőek. Bővebbet a Kassai mézáros társulat irodájában, Kassán Kossuth Lajos-utca 9 sz. alatt.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, miszerint megboldogult férjem

10 év óta fennálló

fegyver és vadász sport czikkek üzletét az eddigi czég alatt

továbbra is folytatni fogom s midőn a nagyérdemű közönség eddig tapasztalt nagybecsű jóindulataért köszönetem nyilvánítom kérem azt jövőre is fentartani, melyet részemről kiérdemelni főtőrekvés-m leendő.

Az elsőrendű gyárakból összeállított fegyverraktáram és vadász felszerelvényeket tetemesen mérsékelt áron hozom a mai naptól kezdve forgalomba. Készletet tartok állandóan minden fajú fegyver részekből, továbbá mindenféle **patronokból** s azok megtöltését **mérsékelt áron** elvállalom.

Különös figyelmet érdemel **rendőrségi kard és fegyver** felszerelése megtekintése, mely kivétel, **czélszerűség és olcsóság** tekintetében meglepő. — Mezőrendőrségi **revolverek** és **patron** készletet ismét a lehető **legmérsékeltőbb áron** ajánlom a t. körzségi Előjáróság becses figyelmébe.

Kiváló súlyt fektettem **fegyverjavítások szakszerű gyors és pontos** eszközésére s gondoskodva állandó szakerőkről, üzletemből kiadott mindennemű javítások és átalakításokért teljes jótállást vállalok.

A nagyérdemű közönség szives támogatását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

Szücs Károly özvegye.

Van szerencsénk ajánlani

szavatolt tisztaságú

a legmagasabb díjakkal
kitüntetett

Thomasfoszfátlisztet

szavatolt 15-20%, citrátban oldható foszforsav tartalommal és 85-100% porfinomság gal

Felülmulhatatlan, minden talajra alkalmas trágyaszor különösen sovány talajok javítására, kitűnő hatása az összes gabbaneműek, kapás és olajnövények, lóhere és luczerna, szőlő, komló és kerti veteményekre, kiváltképen a rétekre.

Legjobb, leghatásosabb és legolcsóbb foszforsavtrágya, tekintettel hatásának tartósságára felülmúlja az összes szuperfoszfátokat.

A citrátban oldható foszforsav tartalomért szavatosságot vállalunk, netaláni hiányt megtérítünk — Árjajánlatokkal, szakmunkákkal és egyéb felvilágosítással a legkészségesebben szolgál a csehországi

Thomasművek prágai foszfátliszt eladási irodájának vezérképviselősege
a magyar korona országainak területén

Kalmár Vilmos Budapest, Erzsébet-körút 34. szám.

Végkiárulás.

A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy tulhalmazott raktáramat

minden elfogadható áron

kiárusítom.

Férfi és fiu kalap . . . 50 krtól.
» » » sapka . . . 30 .

Férfi és fiu ingek . . . 80 krtól.
Nyakkendők . . . 10 .

Önkötő . . . . . 40 krtól
Leány- és fiu-ruhák . . . 50 .
Női derék fűző (Mieder) . . . 80 .

Férfi-, női- és gyermek alsó tricot-ruha, gummi- és commod-czipő, harisnya, kötött és bőrkezttyü.

Női háztartási, disz- és selyem-kötények, bálkezttyü és legyező.

Kézi bőrönd és táska, pénz- és szivartárcza, sétabot, férfi-czipő és még több, itt fel nem sorolt czikkek, **rendkívül jutányos árban** kaphatók.

Minél tömegesebb látogatást kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

FALLER GYULA, uri és női divatraktár
Piacz-utca 1901. szám alatt, a „Hungaria“ kávéház mellett.